

قوایین باید جنبه قعلیم داشته باشد (۱) (۲)

زندگی اجتماعی را برای انسانها ضروری و خوش ولذت بخش نموده است . واگر چنانچه یکنفر در بحیطی واقع گردد که دیگر امیدی پرسیدن به یک انسان نداشته باشد زندگی برایش مفهوم نخواهد داشت چه او بوجود و حیات خود از این جهت علاوه‌نمد بود که در میان انسانهای هم‌نوع خود باشد و آنها او را به بینند و دوستش بدارند و خدمات و خوبی‌هایش را به بینند و تحسین و تمجیدش کنند و خود نیز بآنها نیکی و احسان کند و آنها را دوست بدارد وحال که چنین امیدی ندارد دیگر زندگی برایش بی‌حاصل و بدون ارزش خواهد بود .

ما انسانها که وابسته بدستگاه آفرینش هستیم و آفریده شده این دستگاه عظیم می‌باشیم سهم بسیار کوچکی از اوصاف لایزال خالق بزرگ خودداریم و از حیث خالقیت نصیبی از او بنا تراویش نموده است و در این سوره قران کریم در آیه ۱۳ از سوره ه چنین میگوید (خلق انسان من صلصال کا الفخار) خداوند انسان را خلق کرد از گل ساند کوزه گران با این ترتیب مانیز از نیروی خالقیت بی‌بهره نیستیم و بخلوق و بصنوعی بوجود می‌آوریم و هرچیزی را بخواهیم بسازیم قبل نشیه آنرا در مغز خود سی‌کشیم و فایده وجودی و مصرف آنرا ملاحظه می‌کنیم و طرز نگهداری آنرا در نظر می‌گیریم و سپس بساختن و خلق آن اقدام می‌کنیم .

و همین رفتار و وضعیت خود ما بزرگترین دلیل و قویترین برهان اثبات این مطلب است که در دستگاه آفرینش نظام محکم و دقیق علمی و فکر و شعور و اراده وجود دارد و دستگاه عظیم مذکور بدون نقشه و پروژه و بدون تصور نتیجه و ملاحظه فلسفه و فایده وجودی مخلوقات خود و بدون در نظر گرفتن طرز زندگی و بناء آنها چیزی نیافریده است .

زیرا ما از نیستی بوجود آمده و بطوریکه وجود ما باشکل و صورت حاضر نبوده و دستگاه آفرینش آنرا ایجاد کرده است همینطور ما وقتی نبودیم طبعاً فکر و اراده و کارهای علمی هم نداشتیم و همان قدرت بزرگ که بما هستی داد علم و شعور وقدرت تشخیص و تصمیم و اراده نیز اعطای فرمود بنا بر این خود آن نیز از نیروی کامل علم وقدرت تشخیص و تصمیم و اراده بهره مند است والا اگر چنانچه خود فاقد آنها بود اعطای بدیگران ممکن نبود و این محال است از شئیی چیزی تراویش کند که خود فاقد آنست بنا بر این محرز است که دنیا انسانها از نظام علمی است و این نظام علمی افراد انسانی را اجتماعی آفریده و بآنها غراییزی

در خور همین زندگی اجتماعی داده است و فطرت و طبیعت اولیه آنها مقتضی اشتراک منافع بوده و اختلافات موجود که از آن بعنوان واقعیات درستوال بالاتعبیر شده است ابدآ مربوط بفطرت و طبیعت آنها نیست.

حقایق زندگی مردم اینک به چند فقره از آنها اشاره میشود در طرف عکس واقعیات ادعا شده درستوال مرقوم میباشدند.

۱ - بشریت در نفع و فخر افرادش شریک است و هریک از افراد بشر در هریک از نقاط جهان نفع واقعی تحصیل کند از این نفع همه مردم جهان بطور مستقیم منتفع میگردد. یک عالم و دانشمند برای خود و بنفع شخص خود کوشش و فعالیت علمی ابراز میدارد و موفق بکشف داروئی جهت معالجه فلاں بیماری میشود واذکشf مزبور خودش منتفع میگردد و سود مادی و معنوی از آن میبرد در عین حال همه مردم جهان از آن منتفع میگردند.

یک دانشمند فرانسوی توفیق به حل یک مشکل علمی پیدا می کند و خود از موفقیت خودش منتفع میگردد در عین حال موفقیت نامبرده مورد استفاده فرهنگ جهان واقع میشود و در نتیجه همه افراد انسانها از آن استفاده می کنند.

۲ - زندگی مجلل امروز بشر و تمدن فعلی عصر ما مرهون افرادی از انسانها است که پس از خودشان زحمت کشیده و موفق بکشف و اختراعات شده اند که خودشان از موفقیت های خود انتفاع مادی و معنوی برد و شهرت جهانی پیدا کرده اند و در عین حال تمام جهانیان از این کشف ها و اختراعات منتفع شده اند بدینای خود زیبائی و شکوه بخشیده اند.

۳ - در دنیای انسانها حتی یک فرانسان عادی و بعمولی پیدانمی شود که فقط بخودش خدمت کند و سودش بدیگران عاید نگردد بلکه همه افراد بشر در همانحال که برای خودشان کار میکنند خدمتگذار اجتماع انسانی سرم میباشدند.

همین قلم را که من دارم وسیله آن این سطور را می نویسم دیگری و بسود خودش ساخته است و اینک من از آن استفاده می کنم و من نیز این سطاب را بسود خودم می نویسم یعنی محرك من چیزیست که آنرا بمصلحت خودم میدانم و در عین حال این اسکان هم هست نوشته من فوایدی برای دیگران داشته باشد.

ساشین را که شما سوار میشوید و بر احتی بمسافرت ویا از جائی بجایی میروید دیگران و به نفع خودشان ساخته اند ولی شما از آن منتفع میگردید.

بالاخره این همه ضروریات زندگی و وسائل رفاه و راحتی که برای سرم فراهم گردیده و مورد استفاده و تمعن قرار گرفته است و این همه مظاهر دانش نوین و آثار کشفیات و اختراعات و پیشرفت های علمی که دنیای ما را زیبا و لذت بخش نموده است حاصل سعی و کوشش فراوان افراد انسانها است که بمنظور تحصیل سود و فایده شخصی اعم از مادی ویا معنوی انجام داده اند.

و بطوریکه قبل از شد در دنیای ما هیچ کار و حرکت بثبات شروعی وجود ندارد که فقط عامل آن از آن منتفع گردد و نسبت بدیگران نفید نباشد و این امر ناموس طبیعی

انسانی است که بهرجا برود با او هست و یک انسان عادی نمی‌تواند نسبت بدیگران مفید نباشد و فایده‌ای از آنها نبرد او مانند عضو پیکره انسانی است.

انسانها در همه جای دنیا خادم یکدیگرند و سافع و مصالحشان کاملاً شترک است و آن قسمت و نوع از اعمال و افکار که سوجب تعارض و تصادم بوده و مسجد اختلاف و نفاق بین خانواده بشری است بهیچوجه ارتباطی بفطرت و طبیعت اولیه او ندارد و بلکه ناشی از بیماریها و انحرافات اجتماعی است ماعوامل آن را ذیلاً شرح میدهیم.

و ضمناً این نکته را نیز باید تذکر دهم که افسانه تضاد سافع افراد انسانها هرچند واقعاً و حقیقتاً افسانه‌ای پیش نبوده و نیست ولیکن ظاهراً از صورت افسانه‌ای خودخارج شده بشکل یکواقعیت و آنهم یک واقعیت و حشنناک درآمده است.

این افسانه حقیقت نما انسانها را از یکدیگر جدا نموده و در نتیجه تأثیر شوم و خطرناک آن افراد بشر با اینکه در کنار هم و یکمک یکدیگر زندگی می‌کنند و باستگی خودشان را یکدیگر و هم‌چنین مشترک بودن سافع خود را فراموش کرده‌اند و حاضر نیستند در کنار هم بصلح و صفا زیست کنند.

و اینها در نتیجه فکر غلط و بی‌پایه مذکور و مخالف فطرت اولیه بشری طوری از خود بی‌خود شده‌اند که نه تنها وابستگی حیات و هستی و سافع خودشان را به یکدیگر از خاطر برده‌اند بلکه هر فرد و جمعی دیگران را سرخر و سزاهم خود فرض می‌کند و در صدد دفع آنها سپیا شد.

این همه اختلافات و سازعات و زدوخورد های حاد و این همه جنگ‌ها و خون‌ریزیهای محلی و یا عمومی و این صفاتی های خطرناک سردم کشورهای مختلف دنیا در برابر هم و این کوشش‌های مداوم که بمنظور تهیه سلاحهای نابود‌کننده از طرف دولت‌های بزرگ جهان انجام می‌شود همه نتیجه همین فکر شوم می‌باشد و طوری این فرضیه نادرست و بی‌اساس بر اثر تبلیغات طرفداران بدین معنی و نلاله بشر در افکار عردم قدرت پیدا کرده است که همه آنرا یک واقعیت مسلم دانسته و تصوری کنند که انسانها مانند وحش و درندگان بوده و مدام در صدد دریدن و نابود کردن همدیگرند و همیشه باید یکعده مسلح مانند کارکنان سپرک‌ها و رام‌کنندگان جانوران درنده اسلحه بدهست مراقبت نمایند.

نکته دیگر

بنا بر این بالا معلوم می‌شود که مطلبی که بیان آنرا با عهده گرفتیم خیلی هم ساده و آسان نبوده و بلکه تاحدی مهم و دقیق است لذا اجازه می‌خواهیم که در حدود اختصار خارج شده و قدری بیشتر توضیح داده و نکته‌ای مهم و ارزشمند دیگری را نیز تذکر دهم که تذکر آن بروشن شدن قضیه کمک بیشتری خواهد کرد و آن اینست که در دنیا ای انسانها منشاء همه عقاید و افکار خود آنها است.

و چون فکر و فرضیه تضاد سافع انسانها نیز مخلوق و مولود خود آنها است و منشاء و منبع این بیماری خطرناک هم در خود سردم است و همان غریزه مهم عشق و علاقه با حسان

و نیکی کردن در حق دیگران و بالاخره دوست داشتن دیگران که آفرینش در فطرت و طبیعت اولیه انسانها قرار داده و برای ادامه زندگی اجتماعی انسانها بی نهایت ضرورت را داشته است و اجتماع فعلی بشری که امروز وجود دارد نیز مردم همین غریزه سیباشد بعضی امور در سوی استفاده هم واقع شده و از همین غریزه افراد مريض و منحرف بر علیه خود انسانها استفاده نموده و بدین وسیله آنها را زهم جدا کرده و در برآبرید یکر قرار داده و بدمشمنی و خصوصیت واداشته اند.

سبنی و فلسفه پیدایش اختلافات در میان انسانها و عوامل آن

افراد انسان از نوع موجودات زنده است که رنج و راحتی را احساس می‌کنند و از پیش آمد ها و حوادث و عارضه های مناسب و ملائم با وجود خودش احساس راحتی و رضایت می کنند و طبعاً نسبت با این قبیل پیش آمد ها و اشیاء نوعی علاقه و محبت پیدا می کند و بعکس از اشیاء وحوادث و پیش آمد هائی که باطیع و مزاجشان ملائم ندارد و موجب اضرار و ناراحتی برایشان میگردد نفرت پیدامی کنند.

از این دو احساس متقابل یعنی علاقه باشیاء وحوادث و اوصاف نیک و تنفر از بد ها و بدیها اگر حسن استفاده بشود و خوب و بد و رشت وزیبای واقعی بمردم سرفی بشود و آنها بخوبی این بد ها و خوب ها و بدیها و نیکی ها را تشخیص دهند طبعاً دوستان واقعی و دشمنان حقیقی خودشان را خواهند شناخت و بدستان که همان زیبائی ها است تعایل پیدا کرده و از دشمنان که همان زشتیها هستند احتراز خواهند نمود و در این صورت دنیای انسانها بصورت بهشت سوعد در خواهد آمد.

و بعکس چنانچه دو حسن مذکور مورد سوی استفاده قرار گیرند وسیله برانگیختن کینه و دشمنی و باعث تفرقه خواهند شد بدین نحو که افراد بیمار و ماجراجو کار و صفات خوب و مفید را از نظر مردم بدجلوه سی دهند و نفرت آنها را نسبت با این اعمال و اوصاف خوب تحریک سی کنند و کارها و اخلاق بد و نیکوکاریه را خوب و مستحسن و مفید جلوه داده و بمردم را با آنها عادت میدهند و بدین وسیله باعث سیشوند که نیکوئی و نیکوکاری بدی و بد کاری تلقی میگردد و بدی و تبه کاری خود احسان و خوبی تشخیص سیشود و با این ترتیب اجتماع بشری بفساد کشیده سیشود و فساد در آن ریشه میدواند.

و چون پیشوايان بشارع از مذهبی (۱) و یا سیاسی وغیره بمنظور پیشرفت مقاصد خود و جلب توجه مردم و جمع افراد بیشتری از آنها بدور خودشان احتیاجات جسمانی و غرایز طبیعی آنها را مورد توجه و حمله و تبلیغاتی خود قرار میدهند لذا از علاقه و عشق جبلی آنها بحالات و کارها و اشیاء و اخلاق نیک و از نفرتشان از اخلاق و رفتار و کازهای بد سوی استفاده کرده در تکدیب مذهب و یا روش سیاسی مخالف خودشان افراط و مربیدان و اتباع خودشان را نسبت با هل مذهب مخالف و با پیروان سیاست مخالف بدین و دشمن خونی

منظور نویسنده از پیشوايان مذهبی بیامبران عظام واوصیاء آنها نیست بلکه منظور کسانی است که این سمت را بخودشان بسته اند والا اساس همه مذاهب حقه بر فطرت و توحید است و هیچ پیامبری با پیامبر دیگر معارضه و مبارزه نداشته است نویسنده مقاله

نتیجه فوایین باید جنبه تعلیم داشته باشد

نمودند و بدین وسیله مایین مردم تفرقه انداختند و دشمن همدیگر ساختند.
 پیشوايان فوق الذکر و هم چنین عمال و ایادي و شاگردان آنها تا توانستند در معجزات و محسنات مقاصد خودشان و قداست و بزرگواری گذشتگان خودشان و انتقاد و عیب‌جوئی از مذاهب و مسائل که دیگران و مخالفین تبلیغ نموده و در اتباع و معتقدین خودشان یکنوع علاقه و محبت کورکورانه نسبت بعقیده و روش سیاسی و یا اندیشه‌های مذهبی خودشان و نفرت شدید جاهلانه نسبت به پیروان و خود مذاهب و سیاست‌های مخالف ایجاد نمودند و این تبلیغات گمراه‌کننده طوری در اجتماعات بشری اثر نامطلوب و زیان‌آور بخشید که مردم بکلی وابستگی خودشانرا به یکدیگر فراموش کردند و در تحت عنوان دفاع از عقاید مخصوص مذهبی و سیاسی و غیره بنای دشمنی و جنگ وستیز را با همدیگر گذاشتند و از این‌جا انسانه عحب و مخالف فطرت انسانی عرض اندام نمود چه وقتی چند تیرگی بعیان بیاید طبعاً تضاد سنافع هم پیدا می‌شود.

بر اثر تبلیغات والقات مذکوره دونفر انسان که هردو از یک‌پدر و یک مادر متولد و در یک خانواده بزرگ شده‌اند نسبت به یکدیگر طوری دشمنی و خصوصیت پیدا می‌کند که مقام کشنن همدیگر بر می‌آیند و ضمناً یک‌چنین جنایت فجیع و قساوت وحشتناک را نه تنها زشت و گناه نمیدانند بلکه هر یک از آنها خود را مجاهد و نیکوکار و مستحق تشویق و تقدیر میدانند و اگر چنانچه اختلاف بر سر عقاید مذهبی باشد هر یک خود را در برابر عملی که انجام داده مستوجب روضه جنان و نوازش حوریان آن میداند و این امید و انتظار برای آنها از تبلیغات پیشوايان مذاهب و سیاست‌های مخالف ایجاد گردیده است و استعداد را هم فطرتاً داشته‌اند.

و اعجوبه اینست که دو انسان فوق بی‌جهت و فقط بر اثر عقیده کورکورانه که از تبلیغات کذاهی مذهبی و سیاسی پیدا کرده‌اند هم‌دیگر را می‌کشند و هر دو نفر خود را مشابه و مجاهد و نیکوکار میدانند یعنی هم آنکه کشته معتقد است که کارخوبی کرده و یک دشمن خدا و یا مخالف رژیم خاصی را کشته است و بدین وسیله بخدای خود و یا رژیم سیاسی مورد پسندش خدمت کرده است و هم آنکه مرده معتقد بوده که شهید خواهد بود و منطق او هم مشابه منطق اولی بوده است

و با این ترتیب اگر هردو آنها و محرکین و مبلغینشان احمق و دیوانه نباشند حتماً یکی از آنها و حامیانش دیوانه هستند زیرا دین حق و مذهب درست یکی است و روش سیاسی خوب و مفید هم یکی است در این صورت دونفر فوق الذکر هردو نمی‌توانند نیکوکار باشند و مسلماً یکی و متحمل‌ها را راه خطا رفته‌اند.

بطوریکه ملاحظه شد در سود تضاد دونفر فوق الذکر از احساسات و غرایز خوب و مفید آنها سوه استفاده شده است و برایر تبلیغات آنها را در تشخیص و نیک و بد باشتابه انداخته‌اند و در نتیجه عمل زشت را بعنوان کار نیک سرتکب شده‌اند و جدان انسانی خودشان را اقناع کرده‌اند.

سوفیت عوامل ایجاد نفاق و اختلاف بین انسانها فقط از طریق ایجاد شبهم

محمداقی بوده

بطوریکه بیان شد انسانها فطرتاً اجتماعی و نوع دوست و خیرخواه هستند و بر حسب طبیعت اولیه خود از بدیها و رشتکاریهای واقعی گریزان و مستفرنده و هیچ فرد انسانی پیدا نمی‌شود که از کار بد با اذعان باینکه واقعاً بد و زشت است لذت بیرد و نیز آنها بر حسب اقتضای فطرت اولیه خود با فعال و اخلاق و اشیاء خوب و افکار و عقاید نیک علاقلمندند و ما هیچ فردی را سراغ نداریم که بخوبی کار و خلق و یا عقیده و فکری ایمان داشته باشد و عهده‌ذا از آن بده باید و بالاخره علاقه‌به نیکی و نیکوکاری و احتراز از بدی و بدکاری از نظریات انسانهای عادی و سالم است و آنها را باسانی از آن نمی‌شود منحرف نمود.

ولیکن عناصر بیچاره و افراد منحرف و ماجراجو با یک طاری خاصی انسانهای عادی را اغفال نموده و بجان بکدیگر انداختند.

افراد مذکور که نوعی بیماری صدر نشینی و فرمانروائی داشتند و می‌خواستند بمدم حکومت کنند بدوان خودشانرا طبیب و ول سوز بمدم قالب زندن و بلطایف العیل اعتماد آنها را بخود جلب کردند و البته این جلب اعتمادهم بطور کلی از طریق عادی و فداکاری طبیعی نبوده و مخلوطی از اوهام و خرافات و تعمیق مردم هم داشته زیرا آنها در ضمن کارهای مخصوصیکه برای جلب اعتماد مردم انجام میدادند خودشانرا افرادی خارق العاده قالب می‌زندند و این افراد بیمار و بقول تاریخ نویسان فوق العاده برای ثبت موقعیت و تحکیم سلطه خودشان از غرایز مفید انسانها سوه استفاده نمودند و چون میدانستند که انسانها فطرتاً عشق باحسان و نیکی کردن بکار دارند که ستیزه و دشمنی هم نوع از اعمال نیک قرار گرفت و مردم آنرا بهقصد نیکی و درگاه ثواب بر تکب شدند.

واقعاً اگر پیشوایان بشری حسن نیت و تشخیص خوب داشته و از خرایز فطري انسانها بسود آنها حس استفاده می‌کردند امروز دنیای ما بصورت همان بهشت موعود درآمده بود چه بطوریکه شرح دادیم تمام انسانها فطرتاً از بدی‌ها فرار می‌کنند و به نیکی‌ها و احسان عشق می‌ورزنند و در طبیعت آنها هیچ گونه احساسات بد خواهانه و خصوصیت آمیز وجود ندارد و احتیاجات حیاتی نیز آنها را به تعاون و کمک به یکدیگر هدایت می‌کند در این صورت اگر همین خرایز طبیعی تقویت می‌شد سلماً دعوی تضاد امروز قابل قبول نبود پیشوایان بشری با سوه استفاده از خرایز پاک و احساسات حیات بخش فطري مردم و با خوب جلوه‌دادن بدیها و زیبا جلوه دادن زشتیها و بد معرفی نمودن نیکی‌ها آنها را دشمن یکدیگر کردند و بجان هم انداختند و محیط زندگی انسانها را بهزاران مصائب و گرفتاری آنوده کردند و امروز نیز همین کار را ادسه میدهند و کارخانه تکفیر مشغول کار است

آزادی و حریت

بشر آزاد خلق شده و حق دارد بازادی زندگی کند و این یک امر مسلم و غیرقابل

انکار است و انسانها نظرتاً آزادی را دوست دارند و با آن عشق سی ورزند و با هر فرد و یا جماعتی که مخالف آن باشند دشمنند.

واين غریزه بجای خود بسیار خوب و عالی است و همین غریزه است که انسانها را وادار به پیشرفت و استقلال طلبی سی نماید ولی پیشوايان سیاسی اجتماعات بشری یعنی آن افرادی که به بیماری جاه طلبی مفروط گرفتارند و ماجراجوئی به تمام احساسات شان غلبه کرده است از این حس آزادی خواهی انسانها بضرر آنها سوه استفاده نموده و هر یک آزادی و حریت را مطابق سیل و سلیقه خود تفسیر و تعریف کردن و بمردم عادی تحمیل نمودند و آنها را برای دفاع از آزادی و حریت بجان هم انداختند و جنگهای خانمان سوز عمومی را برپا ساختند و افراد عادی و ساده انسانها را بصورت لشکرهای مجهر «در میدانهای جنگ در برابر هم قرار دادند و هر یک بزعم خود برای تأمین آزادی و دفاع از حریت به نابود کردن یکدیگر پرداختند و حال اینکه آزادی یک مفهوم دارد و ممکن نیست که مورد حمایت دو نیروی مخالف قرار گیرد.

مطلوبیکه ملاحظه می کنید احتیاج باقمه دلیل و برهان ندارد و کافی است که شما خواننده عزیز هیچ را دیگر خود ندان را به چرخانید بلطفین دنیای آزاد گوش کنید و و به بینید که چگونه محیط خودشان را مهد آزادی و رفاه و سعادت معرفی می کنند و سپس تدری بآن طرف به چرخانید و به بینید که گویند گان زبردست شرقی چگونه آزادی و سعادت و رفاه و شرف و انسانیت را در رژیم خودشان معرفی می کنند و رژیم های مخالف را رژیم بندگی و بردگی جلوه می دهند.

و حال اینکه مفهوم آزادی یکی است و ممکن است مقصود هیچ یک از طرفین طرفداری و حمایت از آن نباشد بلکه آزادی مورد پسند و مطابق رژیم و سلیقه سیاسی خودشان را تعریف می کنند نه آزادی واقعی را.

بنا بر ادب بالا افرادیکه هم دیگر را می کشند و خانه ها و مزارع بکدیگر را محو می نمایند بر اثر تبلیغات بد پیشوايان سیاسی خودشان در تشخیص معنی و مفهوم آزادی دچار اشتباه شده و جهاد واجبه و آدم کشی جنایت را از هم دیگر تشخیص نداده اند و بر اثر شببهه مصداقی که معلول تفسیرهای ناصواب زمامداران و پیشوايان مست باده غرور و خودخواهی و مبتلا یان بجهون ماجراجوئی می باشد که این همه جنایان فجیعه را در تحت عنوان حمایت از خدایان و دین و یا دفاع از آزادی و حریت مرتكب می شوند.

بطوریکه از سطور بالا واضح شد اولاد آدم از حیث طبیعت و نظرت بشری خود دشمنی با یکدیگر نداشته و اختلاف و تضاد منافع هم ندارند و عموماً بهم دیگر وابسته بوده و مبنافعشان نیز مشترک است و همه مردم جهان در هر نقطه از نقاط کره ژمین که باشند در سود و زیان یکدیگر شریک و سهیم می باشند و علت بروز اختلاف و تصادم آنها همانا بیماری افرادی است که خودشان را رهبران بشر معرفی کرده اند و با سوه استفاده از غراییز انسان دوستی و احسان خواهی و آزادی طلبی مردم آنها را در برابر هم دیگر قرار داده اند.

عبارت دیگر

برای توضیح بیشتر مقصود و بمنظور اینکه مطلب بدرستی درگشته بشود و به تعییر دیگر هم آنرا شرح میدهیم که انسان‌ها عموماً در جستجوی زندگی بهتر و زیبا و آرام‌تر میباشند و غایت مطلوب و بقول جدیدی‌ها خواسته ایده‌آلی هر کس یک زندگی سرفه و شرافتمدانه و آرام و بدون دغدقة و اضطراب است و همه اولاد آدم بلااستثناء در جستجوی زندگی توصیف شده فوق میباشند که دستگاه افرینش بطور فطری نیروی نیل به چنین آرزوی طلاقی را بانسانها داده و آنها را اجتماعی آفریده و غرایز نوع دوستی و علاقه به احسان درباره دیگران و جلب حمایت آنها را درنهادشان قرار داده است که غرایز مذکوره انسانها را بزنده‌گی مطلوب خودشان هدایت می‌کند.

ولیکن همان بیماران و افراد غیرعادی از عشق مردم بزنده‌گی بهترینیز سوه استفاده کرده و هریک آنرا در مذهب مورد اختیار و یا در رژیم سیاسی مورد پستد خود معرفی کرده و مخالفین رامانع نیل بزنده‌گی بهتر جلوه‌داده و بدین وسیله بشریت را به نفاق و اختلاف کشیدند. و مردم را بسوی آن دعوت کردند و مخالفین را سد راه وصول بآن معرفی کردند و بدین وسیله مردم را به مخالفت و معاشرت یکدیگر وا داشتند و بعدال و ستیز کشیدند.

از مباحث گذشته این مطلب بطور وضوح معلوم شد که وجود غریزه خیرخواهی و علاقه با احسان و نیکی درباره دیگران و جلب رضایت خاطر آنان در انسانها و بلکه کمابیش در همه موجودات زنده و متاخر ک غیر قابل انکار است و حتی حیوانات و حوش از این احساس شریف بی بهره نیستند و آنها نیز بر طبق اقتضای فطرت خودشان دارای غریزه نوع دوستی میباشند و همین غریزه است که آنها را قادر به نگهداری و حفظ نتاج و موالید خودشان سی کند و با ولاد خود عشق می‌ورزند و در نگهداری آنها می‌کوشند و متحمل زحمت می‌شوند.

و در پرنده‌گان و حتی حشرات نیز احساسات و غرایز فوق الذکر وجود دارد و اینها نیز در تحت راهنمائی همین غرایز طبیعی بعیات نوعی خودشان ادامه میدهند.

بنا بر این هرگاه انسانها از فطرت اولیه خودشان منحرف نمی‌شوند و بر اثر مداخلات و تبلیغات پیشوایان خودشان در تشخیص نیکی‌ها و بدیها دچار اشتباه نمی‌شوند حالا روزگارشان خیلی بهتر از این بود که دارتد و قدر سالم اینست که با همدیگر دشمنی و خصوصیت نداشتند و بسائقه غرایز فطری فوق الذکر بهم‌دیگر دوستی و سبیت ابرازی داشته و کمک و معاونت نشان میدادند و در نتیجه محیط زندگی‌شان از کینه‌ها و دشمنی عاری بود که این خود نعمت بزرگی است.

و شاید هم اگر چنانچه انسانها بر اثر تربیت‌های ناصحیح و گمراه گفته‌پیشوایان بیمار در تشخیص بدی و احسان دچار اشتباه نمی‌شوند و راه زندگی را بر حسب هدایت و راهنمائی همان غرایز فطری دنبال میکردند امروز محیط زندگی آنها همان بهشت جاودان و سبیط امن و امان و بدون آزار شده بود.

پیامبر عالیقدر اسلام نیز چنین فرموده است

با این ترتیب واضح است که اگر مدد اخلاق پیشوايان و راهنمایان فوق الاشعار نبود وضع زندگی مردم بهتر از این بود که هست علیهذا صحیح است که گفته بشود راهنمایان مرقوم در حقیقت گمراه کنند گانی بوده اند.

اینکه راهنمایان نیز در حقیقت گمراه کنند گانی هستند تنها استنباط و عقیده من نیست بلکه پیامبر عالیقدر اسلام نیز آنرا طبق حدیث زیر که فیما بین تمام فرق اسلام اعم از سنی و شیعه متھور و معروف است بیان و تأیید نموده و فرموده است که (کل مولود بولد علی الفطره حتی یکون ابوه یهودانه و ینصرانه و یمجسانه).

یعنی همه موالید بر فطرت اسلام که همانا دین سلم و آئین فطرت و سلامتی است و اساس آن بر توحید و محبت و مساوات است متولد میشوند این پدران مادران و سریان آنها است که فیما بینشان اختلاف میاندازند و آنها را به تھود و تنصر و تمجس و صدھا عنادین دیگر معتقد می سازند و بدشمنی یکدیگر وادرسی کنند.

البته باید باین نکته نیز توجه داشت که منظور پیامبر اسلام (ص) از کلمه (ابوه) یعنی پدر و مادر او فقط پدر و مادر حقیقی نیست بلکه مقصود از آن یک معنی و مفهوم وسیعی است که به پدر و مادر و نیز همه مریان و راهنمایان بشری شامل است با این ترتیب از نظر کیمیا اثر پیامبر اسلام (ص) عوامل و عنصر زیر، پدران و مادران ۲ - مریان و مستهدیان تعلیم و تربیت بمعنی اعم که شامل نویسندها و علماء و تاریخ نویسان نیز بیگردد زیرا همه آنها مردم هستند یا پیشوايا اعم از مذهبی و سیاسی و همچنین محیط آلوده زندگی که از آن بزمیان هم تعبیر میشود (چه خود زمان در موجودات اثر تربیتی ندارد) باعث انحراف انسانها است

حقیقت غیر قابل انکار

بی مناسبت نیست که این نکته را نیز تذکر دهم که دین اسلام یک آئین سلم و صلح و صفا و فطری انسانی است که غرایز فطری و طبیعی انسانی را در پیروان و عقیده مندان خودش تقویت می کند و تنها شریعت و آئین است که برای همه افراد انسانها بوده و دستورات اولیه آن مطابق فطرت انسانی است که همه بشریت را به تعاون و نیکوکاری و محبت به یکدیگر و زندگی در صلح و صفا و دور از کینه و خصوصت دعوت می کند.

پیشوا و ارائه دهنده آئین فوق از غرایز فطری انسانی و استعدادات طبیعی مردم بمنظور راهنمائی آنها بسوی کمال و زندگی انسانی و مصفا استفاده می نماید و همه احکام و دستورات اصلی و اساسی اولیه آن مطابق فطرت و طبیعت اولیه انسانی است و اگر این تعالیم عالی مورد دست بردن و یاسو نعییر افراد مغرض و نادان توار نگرفته بود برای حسن اداره دنیای بشریت و از سیاست بردن همه گونه بدیها کاملاً کافی بوده و سی توانست عائله بشری را بسوی سلم و صفا و رستگاری و دنیای بهشت آسا و عاری از هر گونه دشمنی و خصوصت تبعیض و بی عدالتی راهنمائی نموده و از بروز اختلافات احمقانه جلوگیری نماید.

ولی با کمال تأسف باید بگوییم این آئین شریف نیز از دستبرد بیماران اجتماعی

مصول نمانده بقدرتی پیرایه نادرست بآن اضافه کرده‌اند که این اقتاب سعادت بشریت را در زیر ابرهای سیاه اوهام و خرافات و هزارها پیرایه بی معنی و غیر معقول و جا هلانه پنهان ساخته اند.

و مداخله گران در تعالیم عالیه اسلام پیش از همه پیشوایان ادیان دیگر از غرایز خوب فطري و احساسات بشردوستانه و نوع پرستانه مردم بضرر خود آنها سوء استفاده نموده اند.

و اينها غرايز تشننه باحسان و نيكوکاري و جلب رضايت دیگران را که همه مردم دارند و باکارها و اعمال بی فایده و بلکه ضرر سيراب نمودند.

بعقیده من اگر اين مداخلات و دستبردهای ناروانبود تنها مفهوم شهادت بوحدانيت و يگانگي خداوند و يعني آفريده گار و خالق همه دنياها (لا اله الا الله) برای تأمین سعادت بشریت و ازین رften هرگونه بدی و دشمنی و خصوصیت کافی بود زира اگر مردم به مفهوم کلمات مذکور واقعا ايمان داشتند آزادی و مساوات و برابري و برادری و سلم و صفا و صلح و مسالمت و عدالت و انصاف در بيان آنها برقرار ميگردید چه معنی کلمات مذکوره اينست که در عالم هستي اعم دنياها ستارگان و منظومه هاي شمسی و كهکشانها و اعم نبات و جماد و حيوان و انسان جز خداي بزرگ هيج قابل ستايش و پرستش و نيري خارق العادة اي وجود ندارد و تمام هستي و همه کائنات مخلوق او هستند و او نسبت بهمه موجودات يکنوع نظر و توجه دارد. در محيطي که يك چنین ايماني حکومت کنند بگردد آن بنده و بربه و آقا و نوکر وارباب و رعيت و مقرب بعيد و سياه و سفيد وجود نخواهد داشت و تمام انسانها در حکم و بلکه حقیقه يك خانواده و بقول سعدی اديب حکیم يك پیکر خواهد بود خدای واحد و نا مرئی همه آنها را آفريده و هيج يك برای دیگری نیست بلکه عموماً انسان آزاد و اجتماعي و نيكوکار آفريده شده اند.

از اينجا است پیامبر عالیقدر اسلام خود نیز فرمود همه تعالیم اسلام در چهار کلمه فوق الذکر خلاصه شده است چه او فرموده (قولو لا اله الا الله تلحو) یعنی با بصیرت و فهم درست بوحدانيت و يگانگي خالق همه کائنات و عدم تأثير موجودات دیگر در آفريش و سعادت مردم ايمان بیاوريد تا رستکار و سعادتمند گردد.

من در حيرتم با اينکه پیامبر عالیقدر اسلام بموجب کلمات فوق الذکر شخص خودش را هم در گردن چرخ دنياى آفريشش بی دخل معرفی نموده و در عرض ساير مردم و بلکه موجودات آفريده شده قرار داده است چگونه افرادي پيدا شدند کسان و نزديکان ايشان را حتى بمرتبه خداوندي ترقى دادند و آنها را حاكم و مؤثر در خلقت و آفريش معرفى نمودند؟

اين بود چگونگي و عوامل و علل پيدايش افسانه اينکه منافع انسانها تضاد دارد که آنرا عناصر و افراد بيمار و مست三四يان جاه و مقام و ديوانگانه فرمانروائي و ماجراجويان بهانه و جهت توجيه و مشروع ساختن اعمال خلاف انسانی خودشان قرار داده و بر مبنده حکومت های شوم خود تکيه زده و روزگار افراد عادي را سياه می کنند.

و گرنه انسانهای عادی و سالم و شریف ابدآ با هم اختلاف منافع ندارند و با این اقدامات حاد و تبلیغات شدیدیکه از طرف ایادی و عوامل افراد بیمار فوق الذکر بعمل میآید در حال حاضر هم سردم عادی احساس تضاد منافع نمی‌کنند و چنین تضادی هم ندارند و بلکه تضاد در بیان خود همین پیشوایان و فرمانروایان است که برسجگومت و ادفاع شهوت ساجراجوئی خود با یکدیگر مبارزه می‌کنند و سردم را اجباراً بماجراهای خطرناک می‌کشند.

چطور میشود که افراد عادی بکارهای زشت کشیده میشوند؟

در خاتمه رساله این نکته را هم باید متذکر بود که از افراد عادی انسانها عده‌ای نسبتاً زیاد به اعمال و افعال بد و زیان آور کشیده شده‌اند و اینها اسباب ناراحتی سردم را فراهم نموده‌اند و اگر میل به نیکی و احسان از غرایز فطری انسانها است چگونه این افراد از فطرت خودشان منحرف گشته و عشق و علاقه نظری به نیکوکاری و احسان را فراموش کرده و بکارهای زشت و زیان‌آور مرتکب میشوند و بجای نیکی و احسان بهم نوع خود باضرار و خیانت بآنها دست میزنند؟

من تصور می‌کنم که اهلیت جواب دادن بسئوال فوق را دارم زیرا متأسفانه و برخلاف ذوق و میل خودم سالیانی متصدی امر قضای امور جزاً بوده آنهم در بر احمل مختلفه و بآ افراد زیادی از مجرمین عادی مواجه شده و افکار و روحیات و هم‌چنین گرفتاریهای آنها را مورد مطالعه قرار داده و علن انحراف آنها را از فطرت او لیه سورد دقت قرارداده‌ام.

این مجرمین یعنی مجرمین عادی که جزء طبقه حاکمه نیستند بد و دسته تقسیم میشوند آنها یکه اصولاً اعمال ارتکابی خودشانرا اساساً اعمال بد نمی‌دانند آنها را بعنوان اعمال خوب انجام میدهند و گرفتار شبهه مصدقی شده و وجود آنها خودشانرا قانع می‌کنند و تصور می‌کنند که از فطرت خود منحرف نشده‌اند^(۲) عده دیگر در ارتکاب اعمال سذکور اختیار ندارند و با اینکه واقعاً در ارتکاب آن معدوزنند که در اثر اضطرار و بقول معروف در حال ضرورت و مخصوصه خوردن بیته را بلاشکال میدانند و هردو دسته را سجیط‌ها و وضع اجتماعی واوضاع اقتصادی و غیره‌آلوده و بیمار کرده است و آلودگی محیط‌ها هم معلول مداخلات پیشوایان و بزرگان اقوام است.

بنا بر ادب همه بدکاران و مجرمین بیمارانی هستند و علی آنها را وادار بر ارتکاب اعمال بد می‌کند نه تضاد و اختلاف منافع و شبه‌ای نیست که قوانین فعلی جنبه معالجه ندارند و بلکه بعثیده من بیماری آنها تشدید می‌کند چه اجرای این قوانین فقیر و محتاج را ستحاجتر و ناراضی و عصبانی را ناراضیتر می‌سازد و علن موجبات ابتلا را زیادتر می‌نماید. و یکنفر که با تهم ارتکاب جری بورد تعقیب قرار می‌گیرد و زندانی می‌گردد عائله و بستگان نزدیکش بدیگران بدگمان شده و در خودشان نوعی مترودیت و دوری و بیگانگی از سردم و جاسعه احساس می‌کنند و ناراضی و عاصی میشوند.

و اغلب در نتیجه از دست دادن سوخت و یادآئم سرپرست خودشان دچار وضع اقتصادی بدو فشار غیر قابل تحمل زندگی میشوند و اضطراراً بکارهای ناصواب دست میزنند

آنها نیز بسرونوشت خودشان گرفتار میشوند اینست که اجرای قوانین فعلی و تعقیب کذاشی ستیمین تأثیر معکوس بخشیده و بر تعداد مجرمین میافزاید.

از اینجا است که من عقیده دارم باینکه عصر و روزگار قوانین جزاوشی فعلی و تعیین مجازاتهای ترهیبی و تزویلی سپری شده است و مجرمین را دیگر نباید بعنوان موجود است شرور و عناصر فاسد و علفهای هر زه تلقی کرد و با تشذیب و تضییق و تحقیر با آنها رویرو شد و احساسات خصم‌مانه و انتقام جویانه بآنها ابراز داشت‌چه آنها بادیگران فرقی ندارند و آنها هم انسانند و همه آنها عواطف و احساساتی را که سایرین دارند دارا میباشند و مایلند که افرادی مفید بوده و بمقدم و جامعه سودمند باشند و بدین وسیله مورد محبت و تحسین آنها قرار گیرند و انحرافشان علل و موجباتی دارد که باید این علل و موجبات را از بین برد تا ریشه فساد کنده بشود.

قوانين جزاوشی باید علل و موجبات جرائم را از بین ببرند

قوانين جزاوشی باید توجه به موجبات و علل اصلی مفاسد و جرائم تنظیم گرددند تا در اثر اجرای آنها اجتماع اصلاح گردد و مفاسد ریشه کن پشوند متصدیان مشاغل و مقامات جزاوشی اعم از ضابطین و رئیسی محاکم باید با ستیمین در قیانه یکدست و همدرد و خیرخواه روبرو بشوند و اطمینان و اعتماد آنها را بخود جلب نمایند و وضع زندگی و محیط خانوادگی و تربیتی و وضع اقتصادی آنها را مورد توجه قرارداده و در پرونده اسرائیل نموده و با ملاحظه همه جوانب کار در باره متهم تعیین تکلیف نمایند.

اغلب ستیمین در نتیجه تربیت خلط عمل ارتکابی خودشان را جرم و گناه نمی‌دانند و وجدانآ خودشان را مقصراً تصور نمی‌کنند مانند اکثر مجرمین در امور قاچاق و گران فروشی که تصور می‌کنند از حیث شرع واژجهت مذهبی گاهی نکرده‌اند و یا افرادی که به‌قصد زیارت و بدون اجازه از حدود کشور می‌گذرند و یا وارد آن می‌شوند اینها افرادی هستند که دچار شباهه مصدقی شده و اعمال ارتکابی خودشان را واقعاً بدنداشتند و باید آنها را از اشتباه پیرون آورد.

بعضی دیگر در تحت فشار زندگی و اضطرار و اجباراً مرتکب می‌شوند محاکم باید اوضاع زندگی آنها را در نظر گرفته در صورتی که عمل واقعاً در اثر اضطرار و اجباراً ارتکاب شده با ملاحظه این نکته در باره او تعیین تکلیف نمایند.

و آن عده که از جهت سوء تربیت و یا بدی محیط زندگی و یا حالات و کیفیات نادرست روانی که بر اثر پیش‌آمدهای زندگی در آنها ایجاد گردیده مرتکب جرم می‌شوند باید تحت درمان قرار گیرند و این نکات هم در حکم مجازات آنها رعایت گردد.

و بالجمله مجرمین را باید بیماران و بیتلایانی قابل ترحم تلقی کرد و با آنها مانند بیماران با مهربانی و عاطفه انسان دوستی رفتار نمود و قوانین جزاوشی و اصول محاکمات کیفری نیز باید با رعایت نکات مذکوره و تنظیم گردنده تا اجتماع به محیط زندگی انسانها تبدیل گردد و فساد بکلی از بین برود